

Iwona Paradowska-Stankiewicz

## OSPA WIETRZNA W POLSCE W 2009 ROKU

## CHICKENPOX IN POLAND IN 2009

Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie

## STRESZCZENIE

W 2009 r. zarejestrowano 140 115 zachorowań na ospę wietrzną. Zapadalność wynosiła 367,2 na 100 000 i była wyższa w porównaniu z 2008 r. (340,2). Najwyższą zapadalność na ospę wietrzną wynoszącą 3252,8 na 100 000 mieszkańców zanotowano u dzieci w grupie wieku 5-9 lat. Spośród 140 115 chorych, 969 osób tj. 0,69% było hospitalizowanych, zgłoszono 4 zgony z powodu ospy wietrznej.

**Słowa kluczowe:** ospa wietrzna, epidemiologia, Polska, rok 2009

## ABSTRACT

In 2009, 140.115 cases of chickenpox were reported in Poland. The incidence 367.2 per 100,000 was higher compared to 2008 (340.2). Children 5-9 years old were the most affected age group – 3252.8 per 100 000. Of 140.115 cases, 969 (0.69%) were hospitalized and 4 deaths attributed to chickenpox were reported.

**Key words:** chickenpox, epidemiology, Poland, 2009

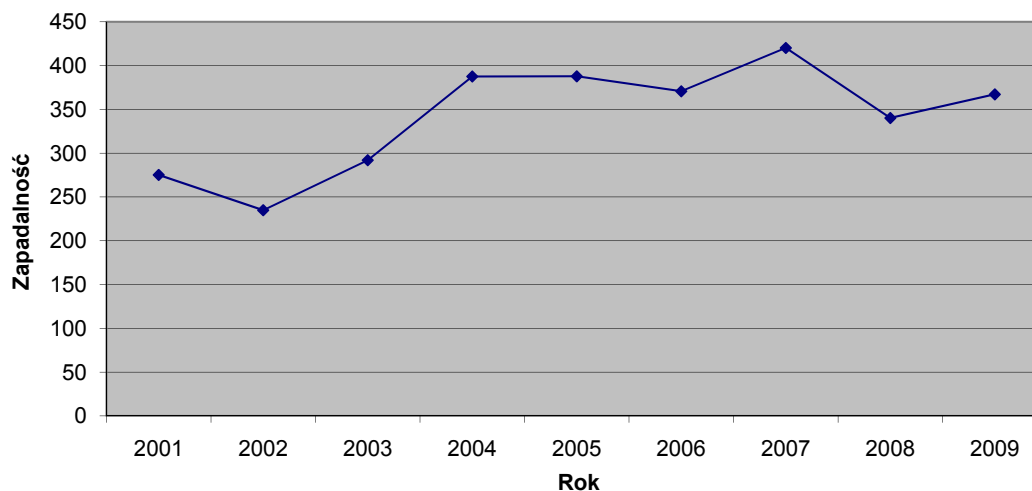
W 2009 r. zarejestrowano 140 115 zachorowań na ospę wietrzną tj. o 8% więcej niż w roku ubiegłym (tab.I). Obserwowany w 2009 r. wzrost zachorowań na ospę, potwierdza okresowość epidemiczną choroby z przypadającym co 3-4 lata wzrostem zachorowań. Pomimo wyraźnego spadku zapadalności w 2008 r.

w porównaniu do 2007 r., zapadalność w 2009 r. utrzymywała się na dość wysokim poziomie. Na podstawie obserwacji zapadalności w ostatniej dekadzie, można stwierdzić, że tendencja utrzymywania się dość wysokiej zapadalności na ospę wietrzną zaznaczyła się od 2004 r. (ryc.1).

Tabela I. Ospa wietrzna w Polsce w latach 2007-2009. Liczba zachorowań i zapadalność na 1000 000 ludności oraz liczba osób hospitalizowanych wg województw

Table I. Chickenpox in Poland in 2007-2009. Number of cases and incidence per 100 000 population and number of hospitalized by voivodeship

Województwo	2007		2008		2009		Hospitalizacja	
	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	liczba	%
Polska	160 174	420,2	129662	340,2	140 115	367,2	969	0,69
1. Dolnośląskie	11 226	389,8	8423	292,8	8847	307,5	60	0,68
2. Kujawsko-Pomorskie	12 489	604,6	9641	466,6	9610	464,5	115	1,20
3. Lubelskie	7 252	334,3	6221	287,6	6100	282,4	55	0,90
4. Lubuskie	3 591	356,1	3562	353,1	5645	559,1	4	0,07
5. Łódzkie	7 223	282,0	6839	268	9123	358,4	124	1,36
6. Małopolskie	13 967	426,5	11223	341,9	10964	333,0	70	0,64
7. Mazowieckie	20 649	398,7	19413	373,7	16111	309,0	80	0,50
8. Opolskie	4 857	467,3	4490	434	6437	623,8	36	0,56
9. Podkarpackie	6 574	313,5	5439	259,3	5198	247,5	47	0,90
10. Podlaskie	4 794	401,3	3991	334,8	4478	376,0	39	0,87
11. Pomorskie	7 038	319,0	6293	284,1	7879	354,1	91	1,15
12. Śląskie	24 018	515,2	16119	346,7	20833	448,7	92	0,44
13. Świętokrzyskie	6 505	509,2	6323	496,5	5101	401,3	37	0,73
14. Warmińsko-Mazurskie	6 865	481,2	4799	336,4	4147	290,5	24	0,58
15. Wielkopolskie	18 371	543,2	12925	381,1	15534	456,5	80	0,51
16. Zachodniopomorskie	4 755	280,9	3961	234,1	4108	242,6	15	0,37



Ryc.1. Ospa wietrzna w Polsce w latach 2001-2009. Zapadalność na 100 000 ludności

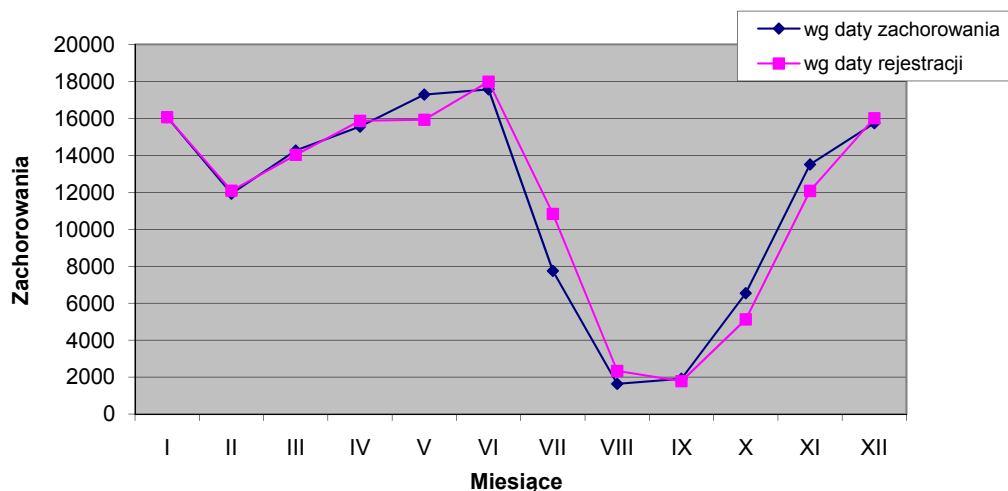
Fig. 1. Chickenpox in Poland in 2001-2009. Incidence per 100 000 population

Ogólna zapadalność na ospę wietrzną w Polsce w 2009 r. wyniosła 367,2 na 100 000 mieszkańców i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem o 8% (tab.1). Ospa wietrzna charakteryzuje się sezonowością. Najwięcej zachorowań zanotowano w okresie od stycznia do czerwca (łącznie 91 954 zachorowania wg daty rejestracji), co stanowiło około 66% wszystkich zarejestrowanych zachorowań (ryc.2). Szczyt zachorowań wystąpił w czerwcu - zarejestrowano 17 987.

W omawianym okresie powyżej 15 tys. zachorowań zarejestrowano w województwach śląskim (20 833), mazowieckim (16 111) i wielkopolskim (15 534). Na uwagę zasługuje fakt, że w wymienionych województwach w poprzednim roku również było najwięcej zachorowań na ospę wietrzną w Polsce. Najmniej zachorowań zarejestrowano w województwach: zachodniopomorskim – 4108, w województwie warmińsko-mazurskim 4147 i w podlaskim 4478.

Ospa wietrzna jest ostrą chorobą zakaźną wieku dziecięcego o bardzo wysokiej zaraźliwości. Z tego względu najbardziej podatne na zachorowania są zwłaszcza dzieci przebywające w zbiorowościach, np. w przedszkolach, szkołach. W 2009 r. najwięcej zachorowań wystąpiło u dzieci i młodzieży do 14 roku życia (tab.II). Zachorowania w tej grupie wieku – 127 549 stanowiły 91% wszystkich przypadków z przewagą zachorowań w grupie wieku 5-9 lat (41,9%). Zapadalność na 100 tys. wyniosła 3252,8. Natomiast ponad jedną trzecią ogółu zachorowań stanowiły zachorowania dzieci w wieku od 0 do 4 lat (zapadalność 2779,0 na 100 000). Zapadalność osób dorosłych była znacznie niższa, w 2009 r. zachorowało na ospę wietrzną 6% ogółu osób powyżej 20 roku życia (tab. II).

Zapadalność mężczyzn 385,6 była wyższa niż kobiet – 350,1 na 100 000. Zapadalność ogółem mieszkańców wsi wynosiła 351,9 na 100 000 i była niższa niż



Ryc. 2. Ospa wietrzna w Polsce w 2009 roku. Liczba zachorowań wg miesięcy

Fig. 2. Chickenpox in Poland in 2009. Number of cases by months

Tabela II. Ospa wietrzna w Polsce w latach 2008-2009. Liczba zachorowań, zapadalność na 100 000 ludności i udział procentowy wg wieku

Table II. Chickenpox in Poland in 2008-2009. Number of cases, incidence per 100 000 population and percentage in age groups

Grupy wieku	2008 r.			2009 r.		
	zachorowania	zapadalność	%	zachorowania	zapadalność	%
0-4	45 279	2 443,3	34,9	53 634	2779	38,3
0	3 694	929,8	2,8	4242	998,7	3,0
1	5 721	1 507,5	4,4	6718	1678,5	4,8
2	7 414	2 017,6	5,7	8441	2223,2	6,0
3	12 999	3 631,9	10,0	15 401	4191,3	11,0
4	15 451	4 401,6	11,9	18 832	5262,8	13,4
5-9	56 212	3 057,1	43,4	58 663	3252,8	41,9
5	14 796	4 226,1	11,4	17 475	4979,9	12,5
6	15 257	4 277,0	11,8	15 666	4476,9	11,2
7	11 766	3 191,1	9,1	11 292	3167,2	8,1
8	8 068	2 136,1	6,2	8 054	2185,6	5,7
9	6 325	1 640,8	4,9	6 176	1635,7	4,4
10-14	16 001	737,2	12,3	15 252	732,5	10,9
15-19	4 229	158,7	3,3	3 922	152,3	2,8
20-29	3 546	35,5	2,7	3 664	58,25	2,6
30-39	3 334	33,3	2,6	3 721	65,45	2,7
40 +	1 061	6,0	0,8	1 259	25,1	0,8
Ogółem	129 662	340,2	100,0	140 115	367,2	100,0

wśród mieszkańców miast (377,0). Natomiast w grupie dzieci i młodzieży w wieku 0-4 i 5-9 lat wyższą zapadalność obserwowano w miastach. Stwierdzono, że zapadalność w miastach, analizowana wg liczby ludności jest najwyższa (455,3) w miastach liczących od 50 do 99 tys. mieszkańców, a najniższa (331,0) w miastach  $\geq 100$  tys. mieszkańców.

W roku 2009 hospitalizowano ogółem 969 chorych na ospę wietrzną (0,69% ogółu). Najwięcej osób poddano hospitalizacji w województwach łódzkim (124 osoby) oraz kujawsko-pomorskim (115 osób).

W omawianym roku zgłoszono 4 zgony z powodu ospy wietrznej, po jednym z województw: lubelskiego, mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. W jednym przypadku przyczyną zgonu było zapalenie mózgu u dziecka w grupie wieku 5-9 lat, natomiast w pozostałych przypadkach zgon wystąpił z powodu innych powikłań niż zapalenie mózgu, opon mózgowych i płuc i dotyczył pacjentów z następujących grup wieku: 5-9 lat, 15-19 lat i 35-39 lat.

W Polsce od 2002 r. zalecane jest stosowanie szczepień przeciw ospie wietrznej. W PSO na rok 2009 znajduje się zapis, w którym szczepienie przeciw ospie wietrznej jest szczepieniem obowiązkowym dla osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie, to znaczy dzieciom do ukończenia 12 roku życia w przypadku upośledzenia odporności, o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, z ostrą białaczką limfoblastyczną

w okresie remisji, zakażonym HIV, przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią oraz dzieciom do ukończenia 12 roku życia z otoczenia osób określonych w punktach powyżej – które nie chorowały na ospę wietrzną. Ponadto kalendarz zawiera zapis, w którym szczepienie przeciw ospie wietrznej jest także szczepieniem zalecanym dla wszystkich osób, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie zostały wcześniej zaszczepione w ramach szczepień obowiązkowych lub zalecanych oraz kobietom planującym zajście w ciążę, które nie chorowały wcześniej na ospę wietrzną.

W 2009 r. zaszczepiono w naszym kraju 25 707 osób tj. o około 10 000 osób więcej w porównaniu z poprzednim rokiem, w tym 24 195 osób w wieku 0-19 lat i 1512 osób powyżej 20 r.ż. Najwięcej osób zaszczepiono w województwach mazowieckim (7262), wielkopolskim (2702), dolnośląskim (2360) oraz śląskim (2187).

Otrzymano: 29.03.2011 r.

Zaakceptowano do druku: 31.03.2011 r.

#### Adres do korespondencji:

Dr med. Iwona Paradowska-Stankiewicz  
Zakład Epidemiologii  
Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego-Państwowy Zakład Higieny  
Ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa  
e-mail: istankiewicz@pzh.gov.pl